

SOTE VALINNANVAPAU SLAKI TIE - TOSUOJANÄKÖKULMASTA

Marjut Salokannel

OTT, dosentti

tutkimusjohtaja, Turun yliopisto

Tietosuoja-asetuksen mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu

- HE 9/2018 ehdotetaan, että tietosuoja-asetuksen mukaisia hallinnollisia sanktioita ei sovelleta mm. valtion viranomaisiin, valtion liikelaitokseen, kunnallisiin viranomaisiin eikä itsenäisiin julkisoikeudellisiin laitoksiin.
- epäselvää koskeeko valinnanvapauslain mukaisia maakuntien liikelaitoksia
- tietosuojaviranomaisen työvälinen organisaation johdon sitouttamisessa tietosuoja-asetuksen noudattamiseen ja resursoimiseen

Seuraamusmaksu jatk.

- jos ei sovelleta maakuntien tai kuntien liikelaitoksiin,
- => asukkaiden terveydenhoito ja sosiaalipalvelun tietojen tietosuojan turvaaminen heikompaa julkisella kuin yksityisellä sektorilla
- => epätasa-arvoinen asema lain edessä
- => voi olla ongelmallinen myös EU:n valtioneuvoston näkökulmasta

Monituottajamallin sisällä tapahtuvasta hlötietojen käsittelystä säätäminen

- sääntely liian yleisellä tasolla
- ehdotuksessa sallitaan rajoittamaton palvelujen alihankinta
- erityisen ongelmallista tietosuojanäkökulmasta;
- esimerkiksi julkisuuslain mukaisten salassapitosäännösten valvonta ei toimi Suomen ulkopuolella
- arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyn suorittamisesta alihankkijan toimesta olisi säädettävä täsmällisesti lain tasolla
- EU:n ulkopuolella tapahtuva henkilötietojen käsittely erityisten edellytysten alaista; pitäisi kieltää Sote –kehikossa

KELAN kapitaatiokorvauksen pohjaksi kerättävä rekisteri ja profilointi

- massiivinen, käytännössä koko väestön kattava yksilökohtainen terveydellisiä ja sosiaalihuollon tarpeita ennakoivaa profilointia koskeva rekisteri
- => äärimmäisen arkaluonteinen
- ongelmallinen henkilötietojen minimointia edellyttävän periaatteen näkökulmasta
- henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä kerätään

Kapitaatiorekisteri

- rekisteröityjen suojatoimista säädettävä laissa
- ei alihankintaa eikä mitään hlötietojen käsittelyä Kelan rekisterin ulkopuolelle; ei edes tieteelliseen tutkimukseen
- ylimääräisenä suojatoimena kieltä-oikeus; Kanta –arkistoon perustetaan yleinen terveystietojen käsittelyä koskeva kieltorekisteri, jonka avulla jokainen voi vaikuttaa terveystietojensa käsittelyyn eri tarkoituksiin, ottaisi huomioon hlötietojen minimoinnin periaatteen

Intressipunninta

- onko valinnanvapausjärjestelmän kannalta välttämätöntä vaarantaa Suomessa asuvien terveys- ja sosiaalihuollon tietojen tietosuoja tässä mittakaavassa
- Voisiko löytyä järjestelmä, mikä ei edellyttäisi yksilökohtaisten kertomien laskemista vaan palveluntarjoajien suoritusten korvaaminen perustuisi jollekin muulle periaatteelle.

Tietosuojaa koskeva vaikutusten arviointi

- koko järjestelmän toimivuutta ja sen vaikutusta rekisteröityjen oikeuteen koskeva vaikutustenarviointi olisi tehtävä jo lain säätämisvaiheessa
- siinä voisi täsmentää järjestelmän toimivuudelta vaadittavat kriteerit;
- tietosuoja-vaikutustenarviointia ei enää tarvitse suorittaa uudestaan toteutusvaiheessa, edellytyksellä, että asetettuja kriteereitä noudatetaan.